

Ponedjeljak, 10. oktobar 2005.

Statusna konferencija

Otvorena sednica

Optuženi su pristupili Sudu

Početak u 15.06 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA PARKER: Žao mi je što je došlo do odlaganja početka ove rasprave zbog nekog manjeg tehničkog problema, ali čini mi se da je sada sve u redu i svi smo ovde. Svrha današnje sednice je održavanje poslednje predpretnesne konferencije dve strane kako bi se pripremio početak suđenja za sutra, odnosno izvođenje dokaznog postupka Tužilaštva. Molim sekretara da najavi Predmet.

sekretar: Dobar dan, ovo je *Predmet IT-95-13/1-PT, Tužilac protiv Mileta Mrkšića, Miroslava Radića i Veselina Šljivančanina.*

SUDIJA PARKER: Hvala. Želeo bih prvo da budem siguran da me svi optuženi razumeju, da čuju prevod onoga šta se ovde sada govori na svom jeziku. Gospodine Mrkšiću?

OPTUŽENI MRKŠIĆ: Časni Sude, čujem. Na svom jeziku.

SUDIJA PARKER: Hvala. Gospodine Radiću?

OPTUŽENI RADIĆ: Dobar dan, časni Sude, sve čujem i razumem. Hvala.

SUDIJA PARKER: Hvala. Gospodine Šljivančanin?

OPTUŽENI ŠLJIVANČANIN: Da, gospodo sudije, čujem sve i dobro je.

SUDIJA PARKER: Hvala lepo. A sada molim da se predstave strane. Prvo Tužilaštvo.

TUŽILAC MOORE: Ja se zovem Marks Moore, ja sam viši zastupnik Tužilaštva, a ovde mi pomažu gospođica Marie Tuma, gospodin Karim Khan Agha, gospođica Meritxell Regue i gospodin Alexis Demirdjian koji je iza mene.

SUDIJA PARKER: Hvala. A sada molim da se predstavi Odbrana, prvo Odbrana gospodina Mrkšića.

ADVOKAT VASIĆ: Dobar dan, časni Sude, dobar dan svima u sudnici, Odbranu gospodina Mrkšića predstavljaće advokat Miroslav Vasić. Hvala.

SUDIJA PARKER: Nadam se da ćete uskoro da dobijete i neku pomoć. Ali na žalost, ne onako kao što ste se nadali.

ADVOKAT VASIĆ: Časni Sude, ja se zahvaljujem, već smo preduzeli neke korake u tom pravcu.

SUDIJA PARKER: Hvala, a sada molim da se predstavi Odbrana gospodina Radića.

AVOKAT BOROVIĆ: Dobar dan, časni Sude, Odbranu Miroslava Radića predstavljaću ja, Borivoje Borović, advokat iz Beograda i *cocounsel* Mira Tapušević, takođe advokat iz Beograda. Hvala.

SUDIJA PARKER: Hvala lepo. A sada Odbrana gospodina Šljivančanina.

ADVOKAT LUKIĆ: Dobar dan, časni Sude, dobar dan svim učesnicima u postupku, Odbranu gospodina Šljivančanina danas će predstavljati advokati Novak Lukić i Momčilo Bulatović.

SUDIJA PARKER: Hvala. Strane to već znaju, ali kako bismo to objavili i javnosti, 6. oktobra izdat je nalog kojim se ovaj Predmet dodeljuje ovom Pretresnom veću za suđenje. Znači mi ćemo da sudimo u ovom Predmetu u mesecima koji predstoje. Poslednja predpretresna konferencija regulisana je Pravilom 73bis. To pravilo predviđa da se na predpretresnoj konferenciji učini niz stvari. Mislim da može da se kaže da su se strane našle pod izvesnim pritiskom, vremenskim pritiskom u pripremama za suđenje. Bez obzira na ono šta smo ranije čuli i shvatili i na uveravanja koja smo ranije dobili o njihovoj spremnosti za suđenje. Radi se ovde o nekoliko nedelja, neću da vas sada dovedem u neugodan položaj na taj način da kažem koliko tačno nedelja koje ste imali na raspolaganju da se izmeni ono šta su ranije bile teze Tužilaštva. I zato mislim da u ovom trenutku ne bi bilo prikladno da definitivno utvrdimo i izdamo naloge o izvesnom broju stvari koje predviđa Pravilo 73bis. Ja mislim da bi bilo pravičnije prema svima, i prema Odbrani ukoliko bi Pretresno veće bilo spremno da dopusti da suđenje krene, da obe strane dobiju više vremena kako bi se bolje upoznale sa novom definicijom teza Tužilaštva. Tužilaštvo će na taj način da dobije nešto više vremena kako bi steklo jasnu predstavu o tome koje dokaze želi da izvodi i koje svedoke da

pozve. Ali, nemojte ovo da shvatite kao nedostatak odlučnost ovog Pretresnog veća da se suđenje izvede na efikasan način. Ali ovo svakako možete da shvatite kao indikaciju naše želje da učinimo sve šta možemo kako bi suđenje teklo na pravičan način. I iz tog razloga ako želimo da dobijemo neke indikacije, od advokata obe strane u vezi nekih stvari, mi ćemo da pokušamo da danas ne izrekneмо konačne naloge i obavezujuće naloge u vezi s tim bez obzira na to što je to taj način regulisano relevantnim pravilom. I posle ovog podužeg uvoda, gospodin Moore, koji će nam, nadam se dati nešto više samopuzdanja, obraćam se sada vama i pitam vas šta mislite, šta predlažete, koliko ćete svedoka da pozovete za dokazni postupak? Šta su vaša očekivanja u ovom trenutku?

TUŽILAC MOORE: Hvala na ovome šao ste nam rekli. Ja ću sada da pokušam da budem što je moguće jasniji. Mi sada imamo nameru da pozvemo nešto više od 80 svedoka, u ovom trenutku. To je popis svedoka u ovom trenutku, međutim naša je namera da ga u značajnoj meri i smanjimo. Čisto praktično govoreći, zbog razvoja ovoga Predmeta ima svedoka koji će da svedoče o nekim scenama ili scenarijima i to će sve da zavisi u prirodnoj meri od unakrsnog ispitivanja i o tome koja će pitanja da ostanu sporna. Ukoliko budem imao punu saradnju mojih uvaženih kolega u vezi s tim, ja se nadam da ću moći da uklonim izvesne suvišne svedoke koji dodatno govore o stvarima o kojima ne treba dodatno da se govori. Zahvalan sam na realističnom pristupu koji je zauzelo Pretresno veće i na poverenju koje nam je ukazalo. Ali dozvolite mi da vam navedem jedan mali primer problema koji imamo. Ovo će suđenje trajati i u mesecu decembru. Prema originalnom rasporedu, naša je namera bila da pozovemo ambasadora Herberta Okuna i neke vojne svedoke kako bismo započeli sa ekspertskim delom. Odbrana ima 30 dana, zatražila je 30 dana da razmotri njihovo svedočenje, to je sasvim razuman zahtev, međutim mnogi svedoci iz samog Vukovara nevoljno dolaze, ne bi želeli da dođu pred ovaj Sud šta ćete da shvatite, između 18. novembra i 25. novembra jer je to vreme kada su ubijeni pripadnici njihovih porodica. Ne znam da li moje uvažene kolege to znaju, ali naša je namera da započnemo sa svedocima o bazi zločina. Doktorica Bosanac biće prvi svedok. Te svedoke ćemo da pozovemo tokom perioda od te nedelje budući da moramo da dogovorimo dolazak svedoka dosta ranije. Zatim ćemo da prestanemo da govorimo o tim temama i da nastavimo sa ambasadorom Okunom i možda generalom Pringleom. Ne znam tačno koliko će vremena to da traje, i posle toga ćemo ponovo, posle toga, nastaviti sa svedocima o bazi zločina. U ovom trenutku imamo 15 svedoka koji će da govore o onome šta mi ovde zovemo baza zločina, a to su sami incidenti koji su se dogodili u bolnici, u "Veleprometu" i na drugim mestima u Vukovaru. Mislim da ćemo to uspeti da učinimo u zadatom vremenskom roku. Ukoliko budemo obradili jednog svedoka na dan, a to je, nadam se realistična procena. Takođe, tu se sada postavlja pitanje da li bi Pretresno veće bilo sklono sledećem, naravno uzevši u obzir eventualne stvari koje će da izreknu moje uvažene kolege, a to je da li će želeći da primene Pravilo 89(F) za one

svedoke koji govore o stvarima koje su već pokrivena. Naravno to ne bi uskratilo Odbrani mogućnost unakrsnog ispitivanja možda o nekim specifičnim pitanjima koja treba da razjasne. I kao treće, treba da se kaže nešto u vezi sa Pravilom 92bis. Dozvolite mi da u vezi sa podnesakom po Pravilu 92bis kažem da ćemo možda ja i moje kolege uspeti da dogovorimo neke stvari tokom sledeće dve nedelje. I možda ćemo uspeti da suzimo broj spornih pitanja u ovom Predmetu. To je moj cilj i nadam se da moje uvažene kolege osećaju na isti način. Četvrta kategorija svedoka odnosi se na eksperte i patologe. Konkretno imam jednog patologa na umu čijeg imena sada ne mogu da se setim, postoji jedan rezime ozleda, broja, uzroka smrti za "Ovčaru" i možda bi se sve to moglo da se uvrsti u spis putem sporazumno utvrđenih činjenica. Ako to uspemo da obradimo na taj način putem sporazumno utvrđenih činjenica, mislim da ćemo onda uspeti da izbegnemo pozivanje ili čitanje materijala tri ili četiri eksperta Tužilaštva. Prema tome, kad je reč o optužbi, prvo idemo na bazu zločina, zatim na Okuna i Pringlea, možda Theunensa, nastavićemo zatim sa lokalitetom "Ovčara" i posle toga preći ćemo na vojne dokaze vezane za JNA. To je naš plan u ovom trenutku. I kao što sam rekao, naravno zavisno od odluka Suda i odluka koje će Sud doneti u vezi sa Pravilom 89(F) i Pravilom 92bis.

SUDIJA PARKER: Hvala vam lepo. Uopšteno govoreći, imate li neku predstavu o tome koliko će vremena biti potrebno za dokazni postupak Tužilaštva?

TUŽILAC MOORE: Pa ja sam mislio da ukoliko pokušam, dakle budući da smo mislili da uzmemo pet osmina, dakle to bi bilo između 50 i 55 svedoka, onda ako uzmemo jednog svedoka na dan, to bi moglo da da jedan razuman proračun o izvođenju dokaznog postupka Tužilaštva koji bi onda tekao između tri ili četiri meseca. Ako uzmemo u obzir i sudski raspust za Božić, mislim da bismo mi onda završili, nadam se, do kraja meseca januara.

SUDIJA PARKER: Pa vi ste tu ambiciozniji nego što smo mi mislili da ćete biti i to je vrlo ohrabrujuće. Jer naše poslednje brojke govore su da bi vaš dokazni postupak trajao oko šest meseci.

TUŽILAC MOORE: Pa dopustite mi, nadam se da ću biti u stanju da dovoljno efikasno govorim o tome i obraditi te teme. Ja ću zaista nastojati da završimo naš dokazni postupak krajem januara, ali takođe molim da Pretresno veće bude fleksibilno. Vi možda sada mislite da smo mi izuzetno revnosni kada je reč o našem dokaznom postupku, ali to je zaista ono šta mi sada nastojimo da radimo.

SUDIJA PARKER: Dobro. Kad bude reč o vašim formalnim predlozima za Pravilo 89(F) i kada budu rešeni podnesci po Pravilu 92bis, a taj je podnesak ako se ne varam

već podnesen iako još nije došao u naše ruke, sve će te stvari i ishodi takvih zahteva imati uticaja na vreme koje će vam biti potrebno. U svakom slučaju, nemojte da strahujete, mi vas sada nećemo strogo da držimo za neki datum, za završetak vašeg dokaznog postupka. Ali nama je svakako od koristi ukoliko vi znate, uopšteno govoreći, koliko će vremena da bude potrebno za vaš dokazni postupak, a to će biti takođe od velike koristi zastupnicima Odbrane prilikom pripremanja njihovog dokaznog postupka. Jer cilj svega ovoga, kao što vi ovde sigurno razumete, a nadam se da ćete to da shvatite i trojica optuženih je kako bismo pokušali da završimo ovo suđenje koliko god je brže moguće, a da ostane u okvirima pravičnosti. Pogotovo, kad govorimo o pravičnosti, moramo Odbrani da damo mogućnost da izvede svoj dokazni postupak uz odgovarajuću pripremu. Dakle, svakako je poželjno da se završi što je moguće ranije, ali najvažnija je pravičnost. U vezi s tim Pretresno veće vam može sada da vam kaže, prvo, svi ovde sigurno znaju da iako suđenje počinje sutra, mi smo dopustili, zapravo još dve nedelje kako bi se prevazišle neke poteškoće koje još uvek postoje u vezi sa pripremanjem za suđenje. Nadamo se da će u tom vremenu te poteškoće biti razrešene. Tokom tog vremena, mi kao Pretresno veće rešićemo zahtev u vezi sa Pravilom 92bis i sve druge stvari koje treba da se reše i koje treba da budu spremne i gotove do tada. Takođe, mi smatramo da pauza u suđenju do koje će doći krajem decembra, početkom januara, to je Božićni sudski raspust da bi to moglo da bude vreme u kome bi Tužilaštvo moglo da ponovo razmotri svoj dokazni postupak i možda da dođe do nekih konačnih zaključaka o recimo svedocima koje ranije nije uspela da razmotri i onda biste tada možda mogli da dođete do nekih konačnih zaključaka o vašim stavovima. Takođe, tokom tog vremena, budući da će Odbrana do tada već da čuje početak, prvo uvodnu reč i početak dokaznog postupka Tužilaštva, Odbrana će da bude u daleko boljem stanju da vidi kakav bi trebalo da bude dokazni postupak Odbrane i da započne sa pripremanjem za dokazni postupak Odbrane. Dakle, pošto čujete ono šta se iznosi protiv optuženih. I zbog toga možda Pretresno veće smatra da bi u ovom Predmetu trebalo da napravi nešto dužu pauzu nego što je uobičajeni Božićni raspust tako da bi i Tužilaštvo moglo da bude u potpunosti spremno i Odbrana bila u mnogo boljem položaju da pripremi svoj dokazni postupak. Jer cilj i priprema Tužilaštva i Odbrane je to da se dokazni postupak i Tužilaštva i Odbrane pripremi i izvede što je moguće efikasnije, a da ne bude raznih odgađanja do kojih obično dolazi ukoliko ljudi ne vladaju potpuno materijom u predmetu. I nadamo se ako tada, dopustimo nešto dužu pauzu u suđenju da ćemo na taj način ukupno trajanje suđenja zapravo uspeti da skratimo. Ja bih u ovom trenutku takođe želeo da kažem da možete da planirate da će verovatno Božićni sudski raspust početi nedelju dana pre nego što je to uobičajeno. To je takođe relevantno i za pripremu svedoka Tužilaštva koji bi trebalo da dođu pre Božićnog raspusta, jer će onda verovatno petak, 9. decembar biti poslednji radni dan za nas. Zapravo na taj način ćemo izgubiti samo tri radna dana budući da bi u poslednjoj nedelji dva radna dana uzela plenarna sednica svih sudija. Dakle, tokom

održavanja plenarne sednice mi ne bismo održavali rasprave o našem Predmetu i na taj način bismo izgubili samo tri radna dana u suđenju, a dobili pet radnih dana za pripremu Tužilaštva i Odbrane. Takođe, možda bismo još jednu nedelju mogli da dodamo na kraju. Na taj način biste dobili pet nedelja da radite na pripremanju, a ne tri i nadamo se da bi to onda moglo da pomogne da se postigne ono šta želimo. A ono šta želimo je to da se dokazni postupak Tužilaštva i dokazni postupci svakog od optuženih odvijaju neometano i efikasno bez nepotrebnog trošenja vremena. Nadamo se da bi na taj način mogli da smanjimo ukupno predviđeno vreme ovog suđenja. I to u značajnoj meri. Tokom tog dodatnog vremena pripreme, a tu mislim i na ove prve dve nedelje, sada posle početka suđenja i na one eventualne dodatne nedelje u decembru i januaru. Nadamo se da ćete i na strani Tužilaštva i na strani Odbrane posebnu pažnju da posveti tome da se utvrdi koja su pitanja koja mogu da se razreše u neposrednom kontaktu obe strane, koja su pitanja u vezi kojih može da dođe do nekog sporazuma bilo da se neke činjenice sporazumno utvrde ili tako da se odluči da neka pitanje više nisu od velike važnosti za ovaj Predmet kako bi se onda pažnja svih nas mogla da usredsredi na ona pitanja koja su zaista važna za ovo suđenje. Gospodine Moore, nadam se da će to i vama da bude od pomoći u vašem planiranju između današnjeg dana i početka raspusta u decembru.

TUŽILAC MOORE: Ja sam naravno propustio ili preskočio da pomenem dve nedelje u oktobru tako da ako dobijemo te dodatne pauze, a mislim da je to dobra ideja da imamo ekstra vremena preko Božićnjeg praznika, mislim da bi onda mogli da završimo do kraja februara, ali videću šta na to kažu moje kolege, ali u principu se slažemo sa tim predlogom.

SUDIJA PARKER: Ja se nadam da svi zastupnici i Tužilaštva i Odbrane shvataju da se ovde ne radi o dve dodatne nedelje godišnjeg odmora da bi se išlo na skijanje. Pretresno veće se nada da će time da se dobiju dve nedelje da bi se radilo sa dobrim rezultatima i da bi se došlo do pregovaranja između dve strane. To je ono šta mi imamo na umu. Broj dokumenata to jest dokaznih predmeta gospodine Moore je sledeća tema. Čini mi se da ima veliki broj takvih dokumenata. Da li je to nešto šta ste u međuvremenu revidirali?

TUŽILAC MOORE: Da, časni Sude. Sami dokazni predmeti se dele u tri kategorije. Prva kategorija su vojni dokazi i to je napravio vojni analitičar gospodin Tunens. Ja sam s njim razgovarao o ovim dokaznim predmetima i pitao sam ga da li je moguće da se smanji taj broj da bi se onda lakše sa tim radilo. Iz nekoliko razloga više neće biti elektronska sudnica na raspolaganju, radićemo sa papirnim dokumentima i prema tome ja bih hteo da Sud i svi ostali imaju jedan veliki registrator u kome bi se nalazile kopije svih dokaznih predmeta. Mislim da je on odredio nekih 400 dokaznih predmeta,

ali nisam siguran. Otprilike taj broj. Druga kategorija dokaznih predmeta se odnosi na analizu, na patološke analize i mislim da tu možda možemo da napravimo nekakav sporazum. Ne mogu da zamislim bilo koji razlog zašto bi Odbrana to mnogo osporavala. Možda oni mogu to da objasne i onda postoji treća kategorija, to su opšti dokazni predmeti, a do kojih smo došli bilo kroz izjave svedoka ili su došli od svedočenja iz *Predmeta Dokmanović*, *Predmeta Milošević* i korišteni su kao dokazni materijal u tim suđenjima. Mi ponovo nameravamo da smanjimo broj samih dokaznih predmeta, ali što se tiče prve dve kategorije mislim da bi tu mogli stvarno dosta da postignemo.

SUDIJA PARKER: U redu, hvala vam. Gospodine Moore, sada bih dao reč prvo gospodinu Vasiću, dosta je već rečeno kako će se suđenje razvijati, kako će se rasporediti vreme, koliko Predmet da traje, izvođenje dokaza Tužilaštva. Da li vi u ovom trenutku želite nešto tome da dodate?

ADVOKAT VASIĆ: Hvala časni Sude, mogu samo da vas uverim da Odbrana neće ići sigurno na zimovanje. Pozicija je takva da je svima stalo da ovo uradimo na najekspeditivniji način. No, cenim reči mog uvaženog kolege iz Tužilaštva, ali mi se čini da je program koji je Tužilaštvo napravilo za glavno ispitivanje svedoka po stavu Odbrane kraći od realnog. Ovo jedino iz razloga što je Odbrana analizirala jedan deo predmeta koje je dobila od Tužilaštva i možemo zaključiti da jedan broj svedoka, i to ne mali broj je već svedočio u četiri postupka pred različitim sudovima. To je jedna specifičnost ovog Predmeta koja se do sada nije sretala pred Tribunalom i bojim se da će ta činjenica zahtevati, ako ne od mog uvaženog kolege u glavnom ispitivanju, onda sigurno od Odbrana u unakrsnom ispitivanju, duže vreme da bi se stvari iz izjava svedoka dovele do potrebnih i razumnih objašnjenja. Mislim da ovo moramo imati u vidu kada govorimo o onome koliko svedoka možemo da završimo dnevno. Ja se takođe nadam da će i jedna i druga strana da rade to u nejekspeditivnijem mogućem vremenu. Druga stvar koju je moj uvaženi kolega spomenuo se odnosi na predlog Tužilaštva za izvođenje dokaza po Pravilu 92bis i Odbrana je taj predlog dobila u petak i o njemu ćemo da se izjasniti u roku predviđenom Pravilima (Rules of Procedure and Evidence) i Odbrana će izneti stav za koje se svedoke slaže, a za koje ne da se izvedu pod 92bis. Odnosno za koje traže unakrsno ispitivanje. Sledeća tačka je Pravilo 89(F) i ja bih voleo da shvatim da je i predlog mog uvaženog kolege u pravcu onoga što predviđaju Pravila, a to je da je Pravilo 89(F) izuzetak od pravila izvođenja dokaza u ovom postupku i da ćemo pred ovim Pretresnim većem to i tretirati kao izuzetak. Znači u svakom slučaju ponaosob. Najzad Odbrana može sa svoje strane da kaže da će učiniti sve da odgovori svojim obavezama i zaštiti interese svog klijenta da to bude na najefikasniji mogući način. S obzirom da još uvek nismo u poziciji da damo kompletnu

sliku o onome šta dobijamo od kolega iz Tužilaštva, ovom prilikom samo toliko mogu da iznesem. Hvala vam.

SUDIJA PARKER: Hvala vam, gospodine Mrkšiću, izvinjavam se, gospodine ja se nadam da će mi vaš klijent da oprost. Gospodine Vasiću, imam dve stvari da kažem na to. Činjenica da postoje transkripti prethodnog svedočenja svedoka koji su na raspolaganju je nešto šta vama može da pomogne u unakrsnom ispitivanju. Možemo li takođe da naglasimo da bi vam to možda moglo da pomogne da postignete sporazum o nekim činjenicama ili pitanjima. Ako se jasno iz tih transkripta vidi da se o određenim pitanjima već formiralo mišljenje i da je to mišljenje dobro utemeljeno, onda to takođe može da bude način da se štedi na vremenu i naravno, ako jedan zastupnik Odbrane prolazi kroz određenu tematiku iz prethodnog transkripta onda nema potrebe da se i ostali zastupnici Odbrane bave istim tim pitanjima u istu svrhu. Možda to možete da imate u vidu. Druga stvar koju hoću da kažem je da sam primetio iz predpretresnih podnesaka, to jest iz stava Odbrane da se iznosi pitanje verodostojnosti svih dokaznih predmeta Tužilaštva, da će to biti osporavano. Ja se nadam da ja to nisam dobro shvatio ili da sam to pogrešno pročitao, ali ako je relativni stav, onda bih vas ja, a to govorim i u ime Pretresnog veća, ohrabrio da vi i ostala dva tima Odbrane ponovo pregledate iste zato što mora da postoji veliki broj tih dokumenata koje vi ne osporavate, čiju vi verodostojnost ne osporavate. Prema tome, molim vas da kad u toku naredne dve nedelje dok budete radili na ovom Predmetu, da te dokumente, veliki broj dokumenata na osnovu kojih ćete vi možda da ispitujete u nekom trenutku, ali da za njih ne tvrdite da se radi o falsifikatu već da se ne radi o dokumentu koji nije verodostojan, ja mislim da nema svrhe da se svaki dokument osporava, da se osporava verodostojnost svakog dokumenta. Možda ćete to imati u vidu. Ja ne želim više da govorim o tome. Da li vi želite nešto da kažete na osnovu ovoga šta sam ja rekao?

ADVOKAT VASIĆ: Hvala časni Sude, samo par rečenica. Što se tiče dokumenata, Odbrana je svoje predpretresne postupke pisala u okolnostima koje su poznate Pretresnom veću gde još uvek nismo imali ni najveći deo materijala koji je Tužilaštvo trebalo da nam dostavi. Dakle, Odbrana će u svakom slučaju sa mojim uvažanim kolegama iz Tužilaštva da saraduje po pitanju utvrđivanja autentičnosti dokumenata i njihove verodostojnosti. Tu ne treba da imate nikavu brigu, normalno je da Odbrana neće osporiti sve dokumente koje Tužilaštvo ulaže, to ne bi imalo nikavog smisla. Što se tiče prethodnog stava u vezi sa iskazima svedoka i transkriptima koje imamo, ja se potpuno slažem da izjave svedoka koje smo dobili u transkriptima pomažu Odbrani da saznamo šta su pojedini svedoci rekli. Međutim, veliki broj transkripata otvara pitanje i nekonzistentnosti iskaza nekih svedoka, pa će u tom smislu Odbrani trebati vreme da prođe kroz sva ta mesta da bi se utvrdila dakle verodostojnost iskaza svedoka. Što se tiče vaše zabrinutosti da će Odbrana ponavljati pitanja, ja vas uveravam da se to neće

dogoditi. Primitili ste i do sada da sva pitanja koja je Odbrana mogla zajedno da obradi da smo mi to radili kroz zajedničke podneske i čini mi se u tom delu dali doprinos efikasnijoj pripremi za ovo suđenje. Hvala, hteo sam samo da vam dam uveravanja da se neće desiti ništa od strane Odbrane što bilo zloupotreba i odugovlačenje suđenja.

SUDIJA PARKER: Hvala vam, gospodine Vasiću. Gospodine Borojeviću, da li vi želite nešto da dodate?

AVOKAT BOROVIĆ: Pa ovako, časni Sude, mi smo zahvalni Odbrani Miroslava Radića na naporu ovog Pretresnog veća da sa produženim rokovima dobijemo na kvalitetu u pripremanju Odbrane samog optuženog, ne samo što ćemo pravilno ceniti dokaze kako Tužilaštva već će Odbrana u interesu pravde upravo tim dodatnim vremenom moći uspeti da pariramo Tužilaštvu onim stvarima koje smo dobili neposredno pred ovo suđenje. Što se tiče 92bis, naravno i ova Odbrana će se pismenim putem izjasniti, imamo tu neke rezerve u vezi onoga šta je Tužilaštvo iznelo, ali naravno pismenim putem. Redosled svedoka koje je predložilo Tužilaštvo nam u svakom slučaju i odgovara. Takođe nam treba to dodatno vreme, jer ubrzano svaki dan ovde čitamo, nekoliko dana smo ovde prevremeno došli da bi prikupili svu tu dokumentaciju. Međutim na pitanje koje ste postavili predstavniku prvog tima Odbrane gospodina Mrkšića, da li će veliki broj izjava koje se ponavljaju u raznim postupcima olakšeti i ubrzati tok tog krivičnog postupka, znači sledeće. Mi branioci upravo u unakrsnom ispitivanju ćemo produžiti to vreme zato što smo pažljivo čitajući izjave kroz razne postupke utvrdili da je veći broj tih izjava u koliziji, potpunoj koliziji, ne bih sada da ocenjujem u ovom trenutku šta znači da će nam tada biti potrebno vreme za bar jedno 10 do 15 važnih svedoka za ovu krivično pravnu stvar. Sve ostalo, naravno ovaj branilački tim će se truditi da skratimo vreme, dugo su naši optuženi u pritvoru što znači da su i oni jedva čekali da izađu pred ovo Pretresno veće, mi takođe, branioci i upravo pošto je ovo poseban postupak koji se naslanja na niz postupaka koji se već vode povodom istog ovog krivično pravnog događaja, a najvažnije je ovde pred ovim Sudom, onda će biti interesantno to pravno mačevanje između Tužilaštva i Odbrane, a ovo Pretresno veće sam siguran, po stavu kako je pokrenulo ovaj postupak, biti zadovoljno da na kraju oceni na pravni i pravedan način. Hvala.

SUDIJA PARKER: Hvala, gospodine Borojeviću. Gospodine Lukiću da li vi želite nešto da kažete?

ADVOKAT LUKIĆ: Časni Sude, ne želim da ponavljam, samo ću se pridružiti rečima mojih kolega, ali jednu praktičnu stvar mislim da bih sada hteo da zatražim od ovog časnog Pretresnog veća da nam da asistenciju, mada sam o tome na početku razgovarao sa kolegom tužiocem. Baš zbog ove situacije zbog koje vas je upoznao gospodin Vasić

odnosno o obilnom materijalu koji faktički prati svakog svedoka koji će ući u sudnicu, nama bi jako značilo u pripremi timova Odbrane da blagovremeno budemo obavješteni od strane Tužilaštva o redosledu dolazaka svedoka u nekom periodu, na primer od dve nedelje. Nama bi to značilo, mi bismo onda u okviru tima podelili rad na tim svedocima, a pretpostavljamo da Tužilaštvu to ne bi bila nikakva smetnja da nam, osim što su nas danas upoznali sa prvim svedokom da nas, znači da nam jednostavno, u kontinuitetu dostavljaju raspored svedoka koje imaju nameru da pozovu. U toj situaciji to bi znači Odbrani, a istu takvu obligaciju mi bismo u Predmetu imali prema Tužilaštvu da dostavljamo tačan redosled. Normalno znamo da taj redosled neki put može i da varira, ali da bude ono šta je suština, struktura tog dolaska tih svedoka da nam se dostavi ranije. I u tom smislu, možda bi bilo dobro da nam Pretresno veće da neku instrukciju. Hvala.

SUDIJA PARKER: Hvala vam, gospodine Lukiću. Mi ćemo kasnije da se bavimo vašim konkretnim predlogom. Sada bih hteo da pitam gospodina Moorea o situaciji u vezi obelodanjivanja i po Pravilu 66 i po Pravilu 68. Da li su oba ta pravila sada zadovoljena?

TUŽILAC MOORE: Što se mene tiče, koliko je meni poznato, mi smo izvršili sve naše obaveze na osnovu Pravila 66. Što se tiče Pravila 68, obelodanjivanje je nešto što se stalno odvija i u ovom trenutku smo mi obelodanili sve ono šta je relevantno u odnosu na ovaj Predmet, ali mi nastavljamo sa obelodanjivanjem.

SUDIJA PARKER: U redu.

TUŽILAC MOORE: Časni Sude, samo da vas prekinem na trenutak i da kažem nešto u vezi onoga šta je gospodin Lukić rekao o tome da treba dve nedelje unapred da se obaveste o svedocima. Što se nas tiče, mi ćemo to da radimo sve dok je u stvari jasno da se ponekad situacija što se tiče svedoka menja, ali ćemo da se trudimo da to ispoštujemo, mislimo da je taj zahtev razuman.

SUDIJA PARKER: U redu, hvala vam. Onda možemo to da finalizujemo. Pretresno veće smatra da ćete vi onda posle srede moći da nam kažete koji će biti vaši svedoci za prve dve nedelje.

TUŽILAC MOORE: U redu, časni Sude.

SUDIJA PARKER: I progresivno posle toga bi nas obavještavali iz nedelje u nedelju tako da da bi u stvari uvek, neke dve nedelje unapred mogli da nam kažete koje svedoke očekujete.

TUŽILAC MOORE: Da, mi smo spremni da to učinimo, ali želim samo da objasnim da nije uvek lako da se dođe do svedoka, ali u principu ćemo da se trudimo da to uvek tako bude.

SUDIJA PARKER: Siguran sam da će i oni da budu puni razumevanja kao što ste i vi puni razumevanja kada bude njihov red da se suočavaju sa poteškoćama u vezi svedoka.

TUŽILAC MOORE: Da, časni Sude.

SUDIJA PARKER: Što se tiče Pretresnog veća, sve dok imamo svedoka i dok može da se odvija suđenje to je dobro, jer će time da se vodi suđenje kako treba. Gospodine Lukiću, vi ste onda postigli to šta ste hteli. Svi su zadovoljni time da je dovoljno dve nedelje unapred da se obavestite o budućim svedocima i da bi se time olakšala situacija i Odbrani tokom izvođenja dokaza Tužilaštva i kada bude obrnuto. Da li ima nekih problema koje bilo koji zastupnik Odbrane želi sada da pokrene u vezi obelodanjivanja ili je to pod kontrolom u ovom trenutku. Ako se niko ne javi za reč pretpostavljamo da nema nikavih problema. U redu. Već smo rekli da je izveštaj veštaka koji je potreban po Pravilu 94bis sada predat na engleskom. Da li je izveštaj na raspolaganju i na BHS-u gospodine Moore?

TUŽILAC MOORE: Što se tiče generala Pringlea, mislim da je kopija na BHS-u predata prošlog petka, što se tiče izveštaja Theunensa mislim da će za to da nam treba još pet dana i to ćemo moći da predamo negde oko 17. oktobra.

SUDIJA PARKER: U redu, i onda bi se time obelodanjivanje na BHS-u kompletiralo.

TUŽILAC MOORE: Da, koliko je meni poznato, ali samo želim da budem siguran. Ne, sve je onako kako sam i mislio.

SUDIJA PARKER: U redu, a to znači da nedelju dana pre nego što krene izvođenje dokaza biće obelodanjeni svi vaši izveštaji veštaka na BHS-u i na engleskom. Po ovom pitanju ne vidim razloga da tražim bilo kakve dodatne komentare od strane Odbrane. Spomenuli smo sporazum o činjenicama i ohrabrujemo strane da nastave sa naporima u tom smislu. Pretresno veće je upoznato s tim da je otvoren podnesak u vezi Pravila 92bis, to je upravo podneseno i to tek treba da razmotrimo i čim to učinimo, čim budemo imali i podnesak i odgovor Odbrane, moći ćemo brzo to pitanje da rešimo. Što se tiče podneska Tužilaštva po Pravilu 65ter, to treba da se objavi i zavede danas i onda ćemo s tim takođe da se pozabavimo. Takođe postoji podnesak Tužilaštva u vezi

zaštitnih mera. Mi imamo odgovor Odbrane na to i ta odluka će biti zavedena za nekoliko dana tako da pre nego što počne izvođenje dokaza svi otvoreni podnesci u ovom trenutku će do tada biti rešeni. Gospodine Moore, da li vi imate još neko pitanje koje želite da pokrenete?

TUŽILAC MOORE: Časni Sude, ima par stvari koje su više proceduralne prirode. Moje učene kolege su rekle sasvim razumno da će možda hteti da unakrsno ispituju svedoke koji su već prethodno svedočili, na primer u predmetima Dokmanović ili Milošević. Ako će biti potrebno unakrsno ispitivanje u vezi nedoslednosti u izjavama svedoka, mislim da će to zahtevati veliki broj kopija to jest dosta fotokopiranja. Da li možemo onda da prepustimo Odbrani da oni obave to fotokopiranje materijala i da ga obezbeđuju Sudu zato što očigledno oni znaju na koji se to materijal odnosi. Mi ne znamo. Možemo li to da razjasnimo?

SUDIJA PARKER: Što se tiče Pretresnog veća, pre nego što dam reč Odbrani, ako zastupnik Odbrane želi da unakrsno ispituje u vezi nekog dokumenta, onda Pretresno veće očekuje da taj zastupnik ima spreman taj dokument koji će moći da da Pretresnom veću, drugoj strani kao i svedoku. Pošto sam to rekao, da li neko ima nešto da doda iz timova Odbrane? Gospodine Vasiću, izvolite.

ADVOKAT VASIĆ: U ime timova Odbrane to je upravo to šta ste rekli, to i Odbrana misli.

SUDIJA PARKER: Hvala vam. To je jedno administrativno pitanje koje je rešeno. Gospodine Moore, da li ima još nešto?

TUŽILAC MOORE: Ne, časni Sude, mislim da je to sve za sada.

SUDIJA PARKER: Čini mi se da nema drugih pitanja koje bi sada trebalo da pokrenemo. Mi smo namerno ostavili neke stvari otvorene, pratićemo razvoj situacije u odnosu na njih i kada bude praktično da se tim stvarima pozabavimo, onda ćemo mi zapravo Pretresnog veća o tome da donese formalne odluke. U međuvremenu očekujemo vašu uvodnu reč gospodine Moore sutra i potom nastavak suđenja.

TUŽILAC MOORE: Ima jedno pitanje časni Sude. Ja sam pred vama, ispred vas ostavio jednu fasciklu zato što ćemo da se bavimo, to jeste da koristimo jedan elektronski postupak uz pomoć softvera koji se zove *Sanction*, koji će, nadamo se, dobro da obavi svoj zadatak. Ja ću da se oslanjam na te dokumente. Fascikla nije kompletna, ali i moji i druga strana iz Odbrane će dobiti kopije istih dokumenata i takođe ćemo vam dostaviti kopije karata i Sudu i Odbrani.

SUDIJA PARKER: U redu, zahvaljujem vam se na tome, pošto nema drugih pitanja rasprava se prekida do sutra u 10.00 kada će formalno da počene ovo suđenje. Hvala vam.

Fond za humanitarno pravo

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje